

Contents

1.	Zadanie 12 - losowanie monetą	2
2.	Zadanie 13 - jednostajnie losowane $[0, \dots, 6]$	2
3.	Zadanie 14 - pole koła z Monte Carlo	3
3.1.	$\text{Var}(X)$	3
3.2.	Minimalne n potrzebne do dokładności 0.01 z prawdopodobieństwem 0.99	3
3.3.	To samo ale z nierównością Chernoffa	4
4.	Zadanie 15 - Standardowe odchylenia przy obliczaniu ćwiartek koła	4
4.1.	Metoda losowania z $[0, 1]^2$	4
4.2.	Metoda losowania z $[0, 1]$	5
4.3.	Wnioski	5
5.	Zadanie 16	5
6.	Zadanie 17	6
7.	Zadanie 18	7
7.1.	Oszacowanie liczby zer	7
7.2.	Prawdopodobieństwo dla $ A = 2d$	7
7.3.	Dla Ciągu losowych punktów	7
7.4.	Zadanie 21	8
	Zadanie 22	9
8.	Zadanie 27	10
8.1.	Wariancja	11
8.2.	Błąd standardowy	11
9.	Zadanie 28	12
9.1.	Dowód wzoru	12
9.2.	Wartość n dla $m = 2^{16}$	12
10.	Zadanie 29	12
10.1.	Dla $b = 64$	13
10.2.	Dla $b = 128$	13
10.3.	Dla $b = 256$	13
11.	Zadanie 33 - wyznacznik Vandermonda	14
11.1.	Treść	14
11.2.	Rozwiązanie	14
12.	Zadanie 36 - maksymalne sparowanie dzięki specyfikacji	15
12.1.	Treść	15
12.2.	Dowód	15
13.	Zadanie 37 - specyfikacja kończy jakąkolwiek pracę w algorytmie	16
13.1.	Treść	16
13.1.1.	Algorytm	16
13.2.	Dowód	16

Algorytmika

Ćwiczenia 3

Adrian Herda

2025-06-29

$$\mu = E[X]$$

$$\sigma^2 = \text{Var}(X) = E[X^2] - E[X]^2$$

$$\sigma = \text{Std}(X) = \sqrt{\text{Var}(x)} = \sqrt{E[X^2] - E[X]^2}$$

1. Zadanie 12 - losowanie monetą

Rzucamy monetą dwa razy:

- $\Pr(\text{Orzeł}, \text{Reszka}) = p \cdot q$ – Orzeł monety normalnej
- $\Pr(\text{Reszka}, \text{Orzeł}) = q \cdot p$ – Reszka monety normalnej

Oba wyniki są sobie równe, jeśli będziemy ignorować wyniki (Orzeł, Orzeł) oraz (Reszka, Reszka), dostajemy monetę uczciwą.

$$\Pr(\text{Orzeł}) = \Pr(\text{Reszka}) = \frac{pq}{pq + pq} = \frac{1}{2}$$

2. Zadanie 13 - jednostajnie losowane $[0, \dots, 6]$

1. Mamy generator liczb losowych ze zbioru $\{0, \dots, 4\}$, niech wynik tego generatora będzie oznaczony literą X .
2. Tworzymy generator liczb losowych ze zbioru $\{1, \dots, 24\}$

$$Y = 5a + b$$

gdzie $a, b \in \{0, \dots, 4\}$ są generowane przez generator z punktu 1. Z tego wynika że:

$$\Pr(Y = y) = \Pr(Y = 5a + b) = \Pr(X = a) \cdot \Pr(X = b) = \frac{1}{5} \cdot \frac{1}{5} = \frac{1}{25}$$

3. Zbiór liczb $\{0, \dots, 20\}$ ma $3 \cdot 7$ liczb co pozwoli nam na dopasowanie równej ilości liczb do zbioru $\{0, \dots, 6\}$ za pomocą operacji mod 7.
4. Jeśli $Y > 20$ odrzucamy wynik i ponownie losujemy dwie liczby, powtarzamy dopóki nie wylosujemy $Y \leq 20$, w takim przypadku wylosowaną zmienną liczymy

$$Z = Y \bmod 7$$

i w ten sposób dostajemy liczbę ze zbioru $\{0, \dots, 6\}$ z prawdopodobieństwem:

$$\forall_{z \in \{0, \dots, 6\}} \left(\Pr(Y \bmod 7 = z) = \frac{3}{25} \right) \implies \Pr(Z = z) = \frac{1}{7}$$

3. Zadanie 14 - pole koła z Monte Carlo

3.1. Var(X)

Losujemy n punktów $(x_i, y_i) \in [0, 1]^2$

Niech:

$$Z_i = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } x_i^2 + y_i^2 \leq 1 \\ 0 & \text{w przeciwnym razie} \end{cases}$$

$$\left(\forall_{i \in [n]} \right) \left(\Pr(Z_i = 1) = \frac{\text{Area}_\circ}{\Omega} = \frac{\frac{\pi}{4}}{1 \cdot 1} = \frac{\pi}{4} \Rightarrow E[Z_i] = \frac{\pi}{4} \cdot 1 + \left(1 - \frac{\pi}{4}\right) \cdot 0 = \frac{\pi}{4} \right)$$

Mamy do czynienia z rozkładem Bernoulliego z prawdopodobieństwem wynoszącym tyle co pole ćwiartki koła czyli $p = \frac{\pi}{4}$. Zatem wiemy od razu że

$$\left(\forall_{i \in [n]} \right) \left(E[Z_i] = p = \frac{\pi}{4} \right)$$

oraz że

$$\left(\forall_{i \in [n]} \right) (\text{Var}(Z_i) = p(1 - p))$$

Wtedy pole:

$$A_n = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_i$$

Wiemy że wybierane punkty są od siebie niezależne więc $\left(\forall_{i, j \in [n], i \neq j} \right) (\text{Cov}(Z_i, Z_j) = 0)$. Ze wzoru na wariancję z mnożnikiem stałym oraz ze wzoru na wariancję sumy zmiennych niezależnych:

$$\begin{aligned} \sigma_n^2 = \text{Var}(A_n) &= \text{Var}\left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Z_i\right) = \frac{1}{n^2} \text{Var}\left(\sum_{i=1}^n Z_i\right) = \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \text{Var}(Z_i) = \frac{1}{n^2} \cdot n \cdot p(1 - p) = \frac{p(1 - p)}{n} \\ &\Downarrow \\ \sigma_n^2 &= \frac{\frac{\pi}{4}(1 - \frac{\pi}{4})}{n} = \frac{\frac{\pi}{4} \cdot \frac{4 - \pi}{4}}{n} = \frac{4\pi - \pi^2}{16n} \end{aligned}$$

3.2. Minimalne n potrzebne do dokładności 0.01 z prawdopodobieństwem 0.99

Nierówność Czebyszewa:

$$\Pr(X \geq \varepsilon) \leq \frac{E[X]}{\varepsilon}$$

Z Treści zadania chcemy żeby $\Pr(|A_n - E[A_n]| \geq 0.01) \leq 0.01$

$$\Pr(|A_n - E[A_n]| \geq 0.01) = \Pr(|A_n - E[A_n]|^2 \geq 0.01^2) \leq \frac{\sigma_n^2}{0.01^2}$$

$\Downarrow$

$$0.01 = \frac{\sigma_n^2}{0.01^2} = \frac{4\pi - \pi^2}{16n \cdot 0.01^2}$$

$\Downarrow$

$$n = \left\lceil \frac{4\pi - \pi^2}{0.01^3 \cdot 16} \right\rceil \approx \lceil 168547.888329363395938 \rceil = 168548$$

3.3. To samo ale z nierównością Chernoffa

Nierówność Chernoffa:

$$X = \sum_{i=1}^n Z_i$$

$$\mu_n = E[X] = \frac{n\pi}{4}$$

$$\Pr(|X - \mu_n| > \varepsilon \mu) \leq 2 \exp\left(-\frac{\varepsilon^2}{2 + \varepsilon} \mu\right)$$

Z treści zadania chcemy żeby $\Pr(|A_n - E[A_n]| \geq 0.01) \leq 0.01$

$$\Pr(|A_n - E[A_n]| \geq 0.01) = \Pr\left(\frac{1}{n} |X - \mu_n| \geq 0.01\right) = \Pr(|X - \mu_n| \geq 0.01n) \leq 2 \exp\left(-\frac{\varepsilon^2}{2 + \varepsilon} \mu_n\right)$$

$$0.01n = \varepsilon \mu_n = \varepsilon \frac{n\pi}{4} \Rightarrow \varepsilon = \frac{0.04}{\pi}$$

$\Downarrow$

$$\frac{0.01}{2} = 0.005 = \exp\left(-\frac{\varepsilon^2}{2 + \varepsilon} \mu_n\right) = \exp\left(-\frac{\left(\frac{0.04}{\pi}\right)^2}{2 + \frac{0.04}{\pi}} \cdot \frac{n\pi}{4}\right) =$$

$$= \exp\left(-\frac{0.0016 \cdot n\pi}{\pi^2 \cdot \frac{2\pi + 0.04}{\pi} \cdot 4}\right) = \exp\left(-\frac{0.0016n}{8\pi + 0.16}\right) = e^{-\frac{0.0016n}{8\pi + 0.16}}$$

$\Downarrow$

$$-\ln(0.005) = \frac{0.0016n}{8\pi + 0.16} \Rightarrow (\pi + 0.02) \cdot \ln(0.005^{-1}) = 0.0002n$$

$\Downarrow$

$$n = \lceil (\pi + 0.02) \cdot \ln(200) \cdot 5000 \rceil \approx \lceil 83755.6063123274 \rceil = 83756$$

4. Zadanie 15 - Standardowe odchylenia przy obliczaniu ćwiartek koła

4.1. Metoda losowania z $[0, 1]^2$

Niech:

$$X_i = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } x_i^2 + y_i^2 \leq 1 \\ 0 & \text{w przeciwnym wypadku} \end{cases}$$

Wtedy:

$$\begin{aligned}A_X &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i \\&\Downarrow \\ \sigma_X^2 &= \text{Var}(A_X) = \text{Var}\left(\frac{1}{n} \sum_{i=1}^n X_i\right) = \frac{1}{n^2} \text{Var}\left(\sum_{i=1}^n X_i\right) = \\&= \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \text{Var}(X_i) = \frac{1}{n^2} \cdot n \cdot \frac{\pi}{4} \left(1 - \frac{\pi}{4}\right) = \frac{\frac{\pi}{4} \left(1 - \frac{\pi}{4}\right)}{n} \\&\Downarrow \\ \sigma_X &= \sqrt{\frac{\frac{\pi}{4} \left(1 - \frac{\pi}{4}\right)}{n}} \approx \sqrt{\frac{0.1685}{n}} \approx \frac{0.4105}{\sqrt{n}}\end{aligned}$$

4.2. Metoda losowania z $[0, 1]$

Niech:

$$\begin{aligned}Y_i &= \sqrt{1 - x_i^2} \\&\Downarrow \\ E[Y_i] &= \int_0^1 \sqrt{1 - x_i^2} dx = \frac{\pi}{4} \\ E[Y_i^2] &= \int_0^1 1 - x_i^2 dx = x - \frac{x_i^3}{3} \Big|_0^1 = 1 - \frac{1}{3} = \frac{2}{3} \\ \sigma_Y^2 &= E[Y_i^2] - E[Y_i]^2 = \frac{2}{3} - \left(\frac{\pi}{4}\right)^2 \approx 0.0498\end{aligned}$$

Wtedy:

$$\begin{aligned}A_Y &= \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n Y_i \\&\Downarrow \\ \sigma_Y^2 &= \text{Var}(A_Y) = \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \text{Var}(Y_i) = \frac{1}{n^2} \sum_{i=1}^n \frac{2}{3} - \left(\frac{\pi}{4}\right)^2 = \frac{\frac{2}{3} - \left(\frac{\pi}{4}\right)^2}{n} \\ \sigma_Y &= \sqrt{\frac{\frac{2}{3} - \left(\frac{\pi}{4}\right)^2}{n}} \approx \sqrt{\frac{0.0498}{n}} \approx \frac{0.2232}{\sqrt{n}}\end{aligned}$$

4.3. Wnioski

$$\sigma_X > \sigma_Y$$

Metoda losowania na jednej osi daje lepsze wyniki (o mniejszej wariancji) i zbiega do wartości oczekiwanej szybciej niż metoda losowania z dwóch osi

5. Zadanie 16

Niech:

$$X \in [0, 1]$$

$$Y = \begin{cases} X & \text{jeśli } X \in [\frac{1}{2}, 1] \\ 1 - X & \text{jeśli } X \in [0, \frac{1}{2}] \end{cases} \Rightarrow Y \in [\frac{1}{2}, 1]$$

Dystrybucja Y:

$$F_Y(y) = \Pr(Y \leq y) = \Pr(\max\{X, 1 - X\} \leq y) = \Pr(X \in [1 - y, y]) \text{ dla } y \in [\frac{1}{2}, 1]$$

Jako że X jest losowane z rozkładem jednostajnym to:

$$F_Y(y) = \frac{y - (1 - y)}{1} = 2y - 1 \text{ dla } y \in [\frac{1}{2}, 1]$$

Gęstość prawdopodobieństwa:

$$f_Y(y) = \frac{d}{dy} F_Y(y) = \frac{d}{dy} (2y - 1) = 2$$

$$\Downarrow$$

Y ma rozkład jednostajny $\Rightarrow E[Y] = 0.75$

$$E[Y^2] = \int_{\frac{1}{2}}^1 y^2 \cdot f_Y(y) dy = \int_{\frac{1}{2}}^1 2y^2 dy = \left[\frac{2y^3}{3} \right]_{\frac{1}{2}}^1 = \frac{2}{3} - 2 \cdot \frac{1}{8} \cdot \frac{1}{3} = \frac{8}{12} - \frac{2}{12} = \frac{6}{12} = \frac{1}{2}$$

$$\Downarrow$$

$$\sigma_Y^2 = E[Y^2] - E[Y]^2 = \frac{1}{2} - \left(\frac{3}{4}\right)^2 = \frac{2}{4} - \frac{9}{16} = \frac{8}{16} - \frac{9}{16} = -\frac{1}{16}$$

6. Zadanie 17

X ma rozkład jednostajny na $[0, 1]$ więc:

$$f_X(x) = 1$$

$$E[X] = \frac{1}{2}$$

$$E[X^2] = \int_0^1 x^2 dx = \left[\frac{x^3}{3} \right]_0^1 = \frac{1}{3}$$

$$\sigma_X^2 = \frac{1}{3} - \frac{1}{4} = \frac{1}{12}$$

$$\Downarrow$$

$$\text{Cov}(X, Y) = \text{Cov}(X, 1 - X) = \text{Cov}(X, -X) = -\text{Cov}(X, X) = -\sigma_X^2 = -\frac{1}{12}$$

Algorytmika

Ćwiczenia 4

May 7, 2025

Adrian Herda

Informatyka Algorytmiczna
Politechnika Wrocławska

7. Zadanie 18

Lemat Schwartz-Zippela:

$$P \in R[x_1, \dots, x_n]$$

To niezerowy wielomian o stopniu całkowitym $\deg(P) = d \geq 0$ nad domeną R . Jeśli S jest skończonym podzbiorem R to wybierając niezależnie i jednostajnie losowe $r_1, \dots, r_n$ należące do S^n

$$\Pr[P(r_1, \dots, r_n) = 0] \leq \frac{d}{|S|}$$

7.1. Oszacowanie liczby zer

Niech $f \in k[x_1, \dots, x_n]$ będzie wielomianem w którym każda zmienna występuje w stopniu co najwyżej d . Załóżmy, że $f \neq 0$, oraz $A \subseteq k$ i $|A| > d$. Chcemy oszacować:

$$|\{a \in A^n : f(a) = 0\}| \leq d \cdot |A|^{n-1}$$

Z Lematu Schwartz-Zippela dla $a \in A^n$:

$$\frac{d}{|A|} \geq \Pr[f(a) = 0] = \frac{|\{a \in A^n : f(a) = 0\}|}{|A^n|}$$

mnożymy to przez $|A^n| = |A|^n$

$\Downarrow$

$$|\{a \in A^n : f(a) = 0\}| \leq d \cdot |A|^{n-1}$$

7.2. Prawdopodobieństwo dla $|A| = 2d$

Z Lematu Schwartz-Zippela wynika, że dla $|A| = 2d$ mamy:

$$\Pr[f(\zeta) = 0] \leq \frac{d}{|A|} = \frac{d}{2d} = \frac{1}{2}$$

7.3. Dla Ciągu Isoowych punktów

$|A| = 2d$ oraz $\{\zeta_1, \dots, \zeta_{40}\} \subseteq A$ to ciąg niezależnych oraz losowych punktów ze zbioru A^n .

$$\forall_{n \in [40]} \Pr[f(\zeta_n) = 0] \leq \frac{1}{2}$$

Jako że ζ są niezależne to:

$$\Pr[f(\zeta_1) = \dots = f(\zeta_{40}) = 0] = \Pr[f(\zeta_1) = 0] \cdot \dots \cdot \Pr[f(\zeta_{40}) = 0] \leq \left(\frac{1}{2}\right)^{40} < 10^{-12}$$

7.4. Zadanie 21

Rzucamy igłę długości l na płaszczyznę z pionowymi liniami równoległymi w odległościach $k = 1$.

Parametry:

- $t = 1$ - odległość między liniami
- $l \leq t$ - długość igły
- $x \sim U[0, \frac{t}{2}]$ - odległość środka igły od linii
- $\theta \sim U[0, \frac{\pi}{2}]$ - kąt nachylenia igły do poziomu

$$f_X(x) = \begin{cases} \frac{2}{t} : 0 \leq x \leq \frac{t}{2} \\ 0 : \text{gdziekolwiek indziej} \end{cases}$$

$$f_\Theta(\theta) = \begin{cases} \frac{2}{\pi} : 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \\ 0 : \text{gdziekolwiek indziej} \end{cases}$$

$\Downarrow$

$$f_{X\Theta}(x, \theta) = f_X(x) \cdot f_\Theta(\theta) = \begin{cases} \frac{4}{\pi t} : 0 \leq x \leq \frac{t}{2}, 0 \leq \theta \leq \frac{\pi}{2} \\ 0 : \text{gdziekolwiek indziej} \end{cases}$$

Igła przecina linię, gdy:

$$x \leq \frac{l}{2} \cos \theta$$

Teraz liczymy prawdopodobieństwo:

$$\begin{aligned} \Pr[\text{Igła przecina linię}] &= \Pr\left[x \leq \frac{l}{2} \cos \theta\right] = \int_{\theta=0}^{\frac{\pi}{2}} \int_{x=0}^{\frac{l}{2} \cos \theta} f_{X\Theta}(x, \theta) dx d\theta = \\ &= \int_{\theta=0}^{\frac{\pi}{2}} \int_{x=0}^{\frac{l}{2} \cos \theta} \frac{4}{\pi t} dx d\theta = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \left[\frac{4x}{\pi t}\right]_0^{\frac{l}{2} \cos \theta} d\theta = \frac{4l}{2\pi t} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos \theta d\theta = \frac{2l}{\pi t} \cdot [\sin \theta]_0^{\frac{\pi}{2}} = 2 \frac{l}{\pi t} \end{aligned}$$

Algorytmika

Ćwiczenia 5

Adrian Herda

2025-06-29

Zadanie 22

Zmienna losowa

$$L \sim \text{Uni}\{0, \dots, n-1\}$$

to znaczy że:

$$\Pr[L = k] = \frac{1}{n}, \text{ dla } 0 \leq k < n.$$

Zmienna losowa

$$X = \max\{L, n - L - 1\}$$

$$X = \begin{cases} L, & \text{jeśli } L > \frac{n-1}{2} \\ n - L - 1, & \text{jeśli } L \leq \frac{n-1}{2} \end{cases}$$

$$X = \begin{cases} k, & \text{jeśli } k > \frac{n-1}{2} \\ n - k - 1, & \text{jeśli } k \leq \frac{n-1}{2} \end{cases}$$

Dla $n = 2m$ czyli parzystego mamy $\frac{n-1}{2} = m - \frac{1}{2}$ wtedy:

$$\begin{aligned} \sum_{k=0}^{2m-1} \max\{k, 2m - k - 1\} &= \sum_{k=0}^{m-1} (2m - k - 1) + \sum_{k=m}^{2m-1} k = \\ \frac{m(2m-1+m)}{2} + \frac{m(m+2m-1)}{2} &= \frac{m(3m-1) + m(3m-1)}{2} = 3m^2 - m \end{aligned}$$

A więc wartość oczekiwana:

$$E(X) = \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{2m-1} \max\{k, 2m - k - 1\} = \frac{1}{2m} \cdot (3m^2 - m) = \frac{3m-1}{2} = \frac{3}{4}n - \frac{1}{2}$$

Dla $n = 2m + 1$ czyli parzystego mamy $\frac{n-1}{2} = \frac{2m}{2} = m$ wtedy:

$$\begin{aligned} \sum_{k=0}^{2m} \max\{k, 2m - k\} &= \sum_{k=0}^m (2m - k) + \sum_{k=m+1}^{2m} k = \\ \frac{(m+1)(2m+m)}{2} + \frac{m(m+1+2m)}{2} &= \frac{3m^2 + 3m + 3m^2 + m}{2} = \frac{6m^2 + 4m}{2} = 3m^2 + 2m \end{aligned}$$

A więc wartość oczekiwana:

$$\begin{aligned} E(X) &= \frac{1}{n} \sum_{k=0}^{2m} \max\{k, 2m - k\} = \frac{m(3m+2)}{n} = \frac{(n-1) \cdot (3 \cdot (\frac{n-1}{2}) + 2)}{2n} = \\ &= \frac{(n-1) \cdot (3n+1)}{4n} = \frac{3n^2 - 2n - 1}{4n} \end{aligned}$$

Algorytmika

Ćwiczenia 6

May 28, 2025

Adrian Herda
Politechnika Wrocławska

8. Zadanie 27

Niech X będzie licznikiem morrisa. Licznik rozpoczyna z wartością 0 i dla każdej operacji inkrementowany jest z prawdopodobieństwem 2^{-X} . Estymator morrisa jest zdefiniowany jako:

$$\begin{aligned}\hat{n} &= 2^{X_n} - 1 \\ \hat{n} + 1 &= 2^{X_n}\end{aligned}$$

gdzie X_n jest licznikiem morrisa po n operacjach. Wartość oczekiwana tego estymatora jest równa:

$$E[\hat{n}] = n$$

Dowód przez indukcję:

1. Dla $n = 0$ mamy $E[\hat{n}] = 2^{X_0} - 1 = 2^0 - 1 = 0$.
2. Załóżmy, że dla dowolnego n mamy $E[\hat{n}] = n$.
3. Dla $n + 1$ mamy:

$$\begin{aligned}E[\widehat{n+1}] &= E[2^{X_{n+1}} - 1] \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot E[2^{X_{n+1}} \mid X_n = i] - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot \left(\underbrace{\frac{1}{2^i} \cdot 2^{i+1}}_{\text{increment}} + \underbrace{\left(1 - \frac{1}{2^i}\right) \cdot 2^i}_{\text{no increment}} \right) - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot (2^i + 1) - 1 \\ &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) 2^i + \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) - 1 \\ &= E[2^{X_n}] + 1 - 1 \\ &= E[\hat{n} + 1] = n + 1\end{aligned}$$

■

8.1. Wariancja

$$\begin{aligned}
E[2^{2X_n}] &= \sum_{i=1}^{\infty} P(X_n = i) \cdot 2^{2i} \\
&= \sum_{i=1}^{\infty} \left(P(X_{n-1} = i-1) \cdot \frac{1}{2^{i-1}} + P(X_{n-1} = i) \cdot \left(1 - \frac{1}{2^{i-1}}\right) \right) \cdot 2^{2i} \\
&= \sum_{i=1}^{\infty} 2^{i+1} P(X_{n-1} = i-1) + \sum_{i=1}^{\infty} 2^{2i} P(X_{n-1} = i) - \sum_{i=1}^{\infty} 2^i P(X_{n-1} = i) \\
&= 4 \sum_{i=1}^{\infty} 2^{i-1} P(X_{n-1} = i-1) + E[2^{2X_{n-1}}] + E[2^{X_{n-1}}] \\
&= 4E[2^{X_{n-1}}] + E[2^{2X_{n-1}}] + E[2^{X_{n-1}}] \\
&= 3E[2^{X_{n-1}}] + E[2^{2X_{n-1}}] \\
&= 3n + E[2^{2X_{n-1}}]
\end{aligned}$$

Ta formuła jest rekurencyjna, więc możemy ją rozwinąć i otrzymamy ciąg arytmetyczny:

$$E[2^{2X_n}] = 1 + \sum_{i=1}^n 3i = 1 + \frac{3}{2}n(n+1)$$

A więc:

$$\begin{aligned}
\text{Var}(\hat{n}) &= E[(2^{X_n} - 1)^2] - E[2^{X_n} - 1]^2 \\
&= E[2^{2X_n} - 2 \cdot 2^{X_n} + 1] - n^2 \\
&= E[2^{2X_n}] + 1 - 2E[2^{X_n}] - n^2 \\
&= 1 + \frac{3}{2}n(n+1) + 1 - (2E[2^{X_n}] - 2) - n^2 - 2 \\
&= \frac{3}{2}n^2 + \frac{3}{2}n - (2E[2^{X_n} - 1]) - n^2 \\
&= \frac{3}{2}n^2 + \frac{3}{2}n - 2n - n^2 \\
&= \frac{1}{2}n^2 - \frac{1}{2}n \\
&= \frac{1}{2}n(n-1)
\end{aligned}$$

8.2. Błąd standardowy

Błąd standardowy estymatora morrisa jest równy pierwiastkowi z wariancji podzielonej przez liczbę operacji:

$$\text{SE}[\hat{n}] = \sqrt{\text{Var}\left(\frac{\hat{n}}{n}\right)} = \sqrt{\frac{1}{2} \frac{n(n-1)}{n^2}} = \sqrt{\frac{n-1}{2n}}$$

9. Zadanie 28

Niech $h(x)$ będzie funkcją hashującą, która dla każdego x zwraca wartość z tablicy hashującej o długości m .

$$P(\text{kolizja}) = P(\exists_{i \neq j} (h(x_i) = h(x_j)))$$

9.1. Dowód wzoru

Założmy że wstawione zostało już n elementów. To znaczy że pozostało $m - n$ miejsc w tablicy hashującej. Prawdopodobieństwo kolizji przy wstawianiu następnego elementu $x_{\{n+1\}}$ jest równe:

$$P(\text{kolizja}) = \frac{n}{m}$$

Przy wstawianiu kolejnych n elementów prawdopodobieństwo kolizji liczone jest w następujący sposób:

$$\left. \begin{aligned} P(\text{brak kolizji}) &= \prod_{i=0}^{n-1} \frac{m-i}{m} \approx \exp\left(-\frac{n(n-1)}{2m}\right) \\ \frac{1}{2} \leq P(\text{kolizja}) &\Rightarrow \frac{1}{2} \geq P(\text{brak kolizji}) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{1}{2} \approx \exp\left(-\frac{n(n-1)}{2m}\right)$$

$$\ln(2) \approx \frac{n(n-1)}{2m}$$

$$n(n-1) \approx 2 \ln(2)m$$

$$n^2 - n \approx 2 \ln(2)m$$

Dla dostatecznie dużych n możemy przyjąć, że

$$n^2 - n \approx n^2$$

więc:

$$n^2 \approx 2 \ln(2)m$$

$$n \approx \sqrt{2 \ln(2)m}$$

■

9.2. Wartość n dla $m = 2^{16}$

$$\begin{aligned} n &\approx \sqrt{2 \ln(2) 2^{16}} \\ &\approx \sqrt{2 * 0.693147 * 65536} \\ &\approx \sqrt{90852.18725} \\ &\approx 301.417 \end{aligned}$$

10. Zadanie 29

Niech $h_b(x)$ będzie funkcją skrótu zwracającą b -bitowe ciągi. Rozmiar przestrzeni obrazów funkcji $h_b(x)$ dla dowolnego b wynosi:

$$|\{y : h_b(x) = y\}| = 2^b = m$$

Z poprzedniego zadania mamy wzór przybliżający wartość n dla której prawdopodobieństwo kolizji wynosi co najmniej $\frac{1}{2}$:

$$n \approx \sqrt{2m \ln(2)} = \sqrt{2 \cdot 2^b \cdot \ln(2)} = 2^{\frac{b}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)}$$

10.1. Dla $b = 64$

$$n \approx 2^{\frac{64}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{32} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 5.05694 \cdot 10^9$$

10.2. Dla $b = 128$

$$n \approx 2^{\frac{128}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{64} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 2.17194 \cdot 10^{19}$$

10.3. Dla $b = 256$

$$n \approx 2^{\frac{256}{2}} \cdot \sqrt{2 \ln(2)} = 2^{128} \sqrt{2 \ln(2)} \approx 4.00652 \cdot 10^{38}$$

Algorytmika

Ćwiczenia 7

June 10, 2025

Adrian Herda

Informatyka Algorytmiczna
Politechnika Wrocławska

11. Zadanie 33 - wyznacznik Vandermonda

11.1. Treść

Pokazać że

$$V(x_1, \dots, x_n) = \prod_{i < j} (x_j - x_i)$$

11.2. Rozwiązanie

Macierz Vandermonda jest zdefiniowana jako:

$$\begin{pmatrix} 1 & x_0 & x_0^2 & \dots & x_0^n \\ 1 & x_1 & x_1^2 & \dots & x_1^n \\ 1 & x_2 & x_2^2 & \dots & x_2^n \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_n & x_n^2 & \dots & x_n^n \end{pmatrix}$$

A jej wyznacznik to

$$V(x_1, \dots, x_n) = \begin{vmatrix} 1 & x_0 & x_0^2 & \dots & x_0^n \\ 1 & x_1 & x_1^2 & \dots & x_1^n \\ 1 & x_2 & x_2^2 & \dots & x_2^n \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_n & x_n^2 & \dots & x_n^n \end{vmatrix}$$

Główna idea dowodu: Jeśli do kolumny macierzy dodamy (lub od niej odejmiemy) inną kolumnę pomnożoną przez pewien skalar, to wyznacznik macierzy nie zmienia się.

A więc w każdej kolumnie oprócz pierwszej odejmujemy poprzednią pomnożoną przez x_0 . To daje nam macierz:

$$V = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & \dots & 0 \\ 1 & x_1 - x_0 & x_1(x_1 - x_0) & \dots & x_1^{n-1}(x_1 - x_0) \\ 1 & x_2 - x_0 & x_2(x_2 - x_0) & \dots & x_2^{n-1}(x_2 - x_0) \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_n - x_0 & x_n(x_n - x_0) & \dots & x_n^{n-1}(x_n - x_0) \end{pmatrix}$$

Teraz wykonując rozwinięcie Laplace'a względem pierwszego wiersza otrzymujemy $\det(V) = \det(B)$ gdzie:

$$B = \begin{pmatrix} x_1 - x_0 & x_1(x_1 - x_0) & \dots & x_1^{n-1}(x_1 - x_0) \\ x_2 - x_0 & x_2(x_2 - x_0) & \dots & x_2^{n-1}(x_2 - x_0) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_n - x_0 & x_n(x_n - x_0) & \dots & x_n^{n-1}(x_n - x_0) \end{pmatrix}$$

Jako że wszystkie wartości na i -tym wierszu mają współczynnik w postaci $x_{i+1} - x_0$ możemy je wyciągnąć przed macierz i otrzymać równość:

$$\begin{aligned} \det(V) &= (x_1 - x_0)(x_2 - x_0) \dots (x_n - x_0) \begin{vmatrix} 1 & x_1 & x_1^2 & \dots & x_1^{n-1} \\ 1 & x_2 & x_2^2 & \dots & x_2^{n-1} \\ 1 & x_3 & x_3^2 & \dots & x_3^{n-1} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_n & x_n^2 & \dots & x_n^{n-1} \end{vmatrix} \\ &= \prod_{1 \leq i \leq n} (x_i - x_0) \det(V') \end{aligned}$$

gdzie V' jest macierzą Vandermonda dla $x_1, \dots, x_n$. powtarzając ten proces na coraz mniejszych macierzach Vandermonda otrzymujemy produkt:

$$\begin{aligned} \det(V) &= \prod_{0 \leq i \leq n} (x_i - x_0) \cdot \prod_{1 \leq i \leq n} (x_i - x_1) \cdot \dots \cdot \prod_{n-1 \leq i \leq n} (x_i - x_{n-1}) \\ &= \prod_{0 \leq j < n} \left(\prod_{j < i \leq n} (x_i - x_j) \right) \\ &= \prod_{0 \leq j < i \leq n} (x_i - x_j) \quad \begin{array}{l} \text{Zamieniając} \\ \text{notacje} \end{array} \quad i - j \\ &= \prod_{0 \leq i < j \leq n} (x_j - x_i) \end{aligned}$$

■

12. Zadanie 36 - maksymalne sparowanie dzięki specyfikacji

12.1. Treść

Należy udowodnić że jeśli w grafie $G = (V, E)$ zachodzą warunki specyfikacji S albo *single* to zbiór $M = \{(p, \text{pref}_p) : \text{pref}_p \neq \text{NULL}\}$ jest sparowaniem maksymalnym.

$$S = (\forall_{p \in V})(\text{married}(p) \vee \text{single}(p))$$

12.2. Dowód

Dowód będzie nie wprost

Założmy przeciwnie, że zbiór M nie jest maksymalnym sparowaniem, to znaczy że istnieje M' taki że $M \subset M'$.

1. M jest poprawnym sparowaniem. Z definicji *married*:

$$\text{married}(p) \equiv \text{pref}_p = q \in N(p) \wedge \text{pref}_q = p \in N(q)$$

Zatem jeśli $\text{pref}_q \neq \text{NULL}$ to żeby dodać (p, pref_p) do M , musimy mieć:

- $\text{pref}_p = q$
- $\text{pref}_q = p$

A więc jako że każdy wierzchołek może być albo *married* albo *single* to żaden wierzchołek nie może być częścią obu par.

2. Załóżmy że M nie jest maksymalne

Jako że M nie jest maksymalne to znaczy że istnieje para $(p, q) \in M' \setminus M$ którą można by dodać do M . Oznacza to, że:

- $\text{pref}_p = \text{NULL}$,
- $\text{pref}_q = \text{NULL}$,
- $p \in N(q) \wedge q \in N(p)$,

To oznacza że oba wierzchołki są *free* co zaprzecza warunkom specyfikacji.

Zatem M musi być sparowaniem maksymalnym. ■

13. Zadanie 37 - specyfikacja kończy jakąkolwiek pracę w algorytmie

13.1. Treść

Należy udowodnić że jeśli zachodzą warunki specyfikacji S to konfiguracja jest ostateczna (żaden krok algorytmu nie zmieni konfiguracji)

$$S = (\forall_{p \in V})(\text{married}(p) \vee \text{single}(p))$$

13.1.1. Algorytm

```
do forever
  if pref_p == NULL && (exists q in N(p))(pref_q == p)
    pref_p ← q
  end if
  if pref_p == NULL
    && (forall q in N(p))(pref_q != p)
    && (exists q in N(p))(pref_q == NULL)
    pref_p ← q
  end if
  if pref_p == q && pref_q != p && pref_q != NULL
    pref_p ← NULL
  end if
end do
```

13.2. Dowód

Jeśli zachodzą warunki specyfikacji S to znaczy że nie ma żadnych wierzchołków w stanach *free*, *wait* oraz *chain*.

1. Pierwsza klauzula `if` sprawdza czy istnieje wierzchołek p taki że $\text{pref}_p = \text{NULL}$ oraz istnieje wierzchołek $q \in N(p)$ taki że $\text{pref}_q = p$ a to znaczyłoby że wierzchołek q musi być w stanie *wait*. Jako że nie ma już takich wierzchołków dzięki warunkom specyfikacji, ta klauzula nie może zostać wykonana.
2. Druga klauzula `if` sprawdza istnienie wierzchołka p takiego że $\text{pref}_p = \text{NULL}$ oraz takiego wierzchołka $q \in N(p)$ że $\text{pref}_q = \text{NULL}$. Taka klauzula spełniona byłaby tylko gdyby $\text{free}(p) \wedge \text{free}(q)$. Jako że nie ma już takich wierzchołków dzięki warunkom specyfikacji, ta klauzula nie może zostać wykonana.
3. Trzecia klauzula `if` sprawdza istnienie wierzchołka p takiego że $\text{pref}_p = q$ oraz takiego wierzchołka $q \in N(p)$ że $\text{pref}_q \neq p \wedge \text{pref}_q \neq \text{NULL}$ to znaczy że $\text{pref}_q = r \wedge r \neq p$. To znaczyłoby że taka klauzula byłaby spełniona tylko dla wierzchołka $\text{chain}(p)$. Jako że nie ma już takich wierzchołków dzięki warunkom specyfikacji, ta klauzula nie może zostać wykonana.

Z punktów powyższych klauzul wynika że algorytm nie może wykonać żadnego kroku, a więc konfiguracja jest ostateczna.

■